

UNIVERSITY COLLEGE LONDON

University of London

EXAMINATION FOR INTERNAL STUDENTS

For The Following Qualification:–

B.A.

Scand. Studs. SC5210: Translation from the Scandinavian Languages

COURSE CODE : SCAN5210

UNIT VALUE : 0.50

DATE : 23-MAY-05

TIME : 10.00

TIME ALLOWED : 3 Hours

Translate into English the following **THREE** passages: (a), (b) and EITHER (c)(i)
OR (c)(ii).

ALL questions carry equal marks.

Answer **EACH** question in a separate Answer Book.

(a)

Jeg hører ikke til Guds bedste børn. Det viste sig allerede, da jeg var 7-8 år og om søndagen skulle vælge imellem at gå med min mor i kirke eller med min far til fodbold, så blev det næsten altid fodbolden. Dengang var der ikke noget, der hed pigefodbold. Jeg måtte nøjes med at se mine brødre spille, og jeg tænkte, at jeg måske ikke var nogen rigtig pige, når jeg var så vild med fodbold.

Der var også det, at jeg forestillede mig, at jeg var Jesus, der var kommet til jorden igen, og at det var mig, der skulle redde verden og alle mennesker. Men så begyndte jeg at få bryster, og Jesus blev min helt i stedet for. Det er ingen undskyldning for at stjæle – det ved jeg godt, og jeg har også fået min straf. For det er de små tyve man hænger, og de store man lader løbe. Det har sin forklaring i, at de små tyve er fattige, og de store tyve er rige.

En forsikringsdirektør, der har svindlet for 8 millioner, bliver jo ikke sådan sat i fængsel fra den ene dag til den anden. Mens jeg, der snupede et franskbrød og 36 kroner i den bagerforretning, hvor jeg stod søndag morgen fra 6 til 11 og fik 2 kroner i timen, mig tør de ikke have gående løs omkring. Og jo yngre man er, jo mindre skal der til for at de spærrer en inde. Jeg var 12 og blev sendt på børnehjem. Jeg kom ud, da jeg var blevet konfirmeret, og forstanderinden sagde, at hun aldrig havde været ude for en pige, der opførte sig så pænt. Jeg havde også gjort mig umage for at gøre, hvad der blev sagt. Og den dag i dag er jeg noget af et dydsmønster. Og indtil jeg var 20, var det franskbrød og de 36 kroner det eneste, jeg havde på samvittigheden. Det var alle de duftende brød og kager, der fik det til at køre rundt i hovedet på mig. Drømmen om at få morgenbrød søndag morgen, og alt hvad der er gået galt for mig, er altid sket om søndagen.

(b)

Saturnus måne Titan är en gyllengul värld. Där finns mycket fruset vatten och stränder som sluttar mot mörka hav av lera. På slätterna ligger isbumlingar, temperaturen är minus 120 grader och det blåser.

Forskarna i Huygensprojektet arbetade hela första natten efter den europeiska rymdsondens lyckade landning på Titan för att få fram de första vetenskapliga resultaten.

– Nedslagsplatsen verkar ha konsistensen av våt sand eller lera, ungefär som brylépudding, sade en av forskarna.

Marcello Fulchignoni är ansvarig för ett instrument som registrerade amplitud och frekvens av ljudet i Titans atmosfär under hela nerfarten. Hans team har återskapat ljudet, som han spelade upp för fascinerade journalister på en presskonferens. Ljudet går att lyssna på via Europeiska rymdstyrelsens hemsida, se länk i högerspalten.

Gruppen runt den amerikanskledda masspektrometern har redan under natten gjort de första analyserna av det kemiska innehållet på Titans yta och i dess atmosfär. Atmosfären innehåller precis som luften på jorden mest kväve. Men också metan och fruset vatten.

– Men det finns helt klart en reservoar av metan på ytan. Vi kan också se hur Huygens passerade ner genom ett tjockt moln av metan, säger forskaren Suskil Atreya.

Martin Tomasko från USA är ansvarig för kameran och spektrometern som kallas DISR (Descent Imager and Spectral Radiometer). Hans grupp lyckades redan på fredagskvällen få fram tre suddiga, svartvita bilder. Nu har de kunnat montera ihop en första panoramabild, som visar landskapet på ungefär 20 kilometers höjd.

– Man ser dräneringskanaler som rinner ut mot en platt, mörk yta. Jag har känslan av att det rör sig om någon sorts skred av metan. Man ser också liksom en strandkant. Man vet förstas inte om det finns vätska kvar fortfarande i havet eller om den har torkat bort.

DISR har tagit bilder också när Huygens är 40 centimeter över ytan. Där ser man hur den platta ytan är full av decimeterstora bumlingar, som troligen består av fruset vatten. Eftersom instrumentet har resultat i många olika våglängder, kan man redan se att en gyllengul nyans dominerar på Titans yta.

– Vi kan ännu inte se färgen på enskilda föremål, men vi vet vilken färg som ger det allmänna intrycket, säger Martin Tomasko.

(c)(i)

Det er Gustaf Fröding som har skapt ordet 'förmyndaremänniskan' i et essay med samme tittel. *Formyndermennesket* er en konstitusjonell av-art av homo-sapiens, mennesket som ser sin høyeste lyst og sin dypeste trang i å *formynde* andre, i å bestemme over sine medmennesker. Formyndermennesket ligger under for sin drift på samme måte som alkoholikeren for alkohol, den narkomane for droger og lystløgneren for sin fantasi. Men blant disse harmløse brødre, som stort sett bare plager seg selv og sine nærmeste, rager formyndermennesket opp som en svøpe og en landeplage, en pest blant mennesker. Han er den '*moralske*' og derfor hemningsløse asosiale, den eneste mennesketype som er konstitusjonelt blottet for skamfølelse og skyldsbevissthet i forbindelse med sin last. Formyndermennesket tror av hele sitt hjerte på rasjonaliseringen av sine motiver: Han vil formynde oss andre, fordi vi ikke kan ta vare på oss selv. Han vil bestemme over oss til vårt eget beste.

De *store*, de demoniske formyndersjeler kjenner vi fra historien, hvor de stort sett går under andre betegnelser, men de får i tidens løp påskrevet seg sine rette navn. De har regelmessig avstedkommet nesten all den elendighet og ulykke som verdenshistorien rummer. Men de små formyndere, de mange tusen som ikke er opptatt med å utrydde nasjoner og raser til fordel for andre nasjoner og raser, de utallige småformyndere som ikke har evner til å rekke lenger enn til å skaffe seg *noe* makt over andre – hva med dem?

Man finner dem vesentlig i organisasjoner hvis hensikt er å forbedre andre, gripe inn i andres livs-vaner, - bestemme over hva vi ikke skal ha lov til, hva vi skal spise og hva vi skal drikke. De vil - selvfølgelig til vårt eget beste – avholde oss fra å gjøre hva vi selv liker. Det dreier seg alltid om hva man *ikke* skal gjøre.

En av de mest typiske bevegelser på dette område er avholdsbevegelsen, hvis eneste idé er en negativ tanke: *Du skal ikke*. Det karakteristiske for en *sun*n impuls er at den går ut på å *gjøre noe*, på å skape noe, på å være produktiv, og det karakteristiske for en moralsk syk bevegelse er det motsatte: å se sitt ideal i å la være.

(c)(ii)

Framtida til morsmålet vårt er utrygg. Dei som ikkje veit det, følgjer dårleg med. Det er inga naturlov som tilseier at det norske skriftspråket er oppegåande om hundre år når me skal feira 2105. Den problemstillinga er verken spesielt latterleg eller morosam.

Er ikkje dette berre skremselsvyar? Igjen er det snakk om å følgja med i den faglege debatten, utanfor grensene våre. Ein internasjonal språkautoritet som David Crystal skriv i boka *Language Death*, som kom i 2000, at av dei om lag seks tusen språka som ein reknar med finst på jorda i dag, vil berre nokre få hundre vera i live om hundre år. Me lever rett og slett i ei tid der kurva for språkdød stuper rett ned. Utsiktene er mørke for ni av ti språk i verda. Dei språka som overlever dei komande hundre år, vil vera i ein permanent utrygg situasjon. Dette kan skje.

Svenskane har sjølvsagt for lengst sett skrifta på veggen og sett i gang. Regjeringa sette ned ein komite i 2000, og i 2002 kom ein murstein på 593 sider, med forslag om strategiske satsingar, diverse oppgifter, og til og med forslag om ei eiga svensk språklov. Frankrike vedtok alt i 1996 den såkalla Toubon-lova (etter kulturministeren Jacques Toubon) som gir grunnlag for bøtelegging av t.d. reklame, annonsering og konferansar som ikkje bruker fransk språk i Frankrike. Vitskaplege arbeid publiserte i Frankrike skal som eit minimum ha samandrag på fransk. Fransk er ikkje nett noko lite språk, men franskmennene slakkar ikkje av. Forsvarsskrigen for språket blir trappa opp år for år.

Kva skjer hos oss? Først lite; for ein gong skuld er me språkpolitisk trege i høve til andre land. Men som dei fleste vel har fått med seg, har Kulturdepartementet sett i gang ei omlegging av Norsk språkråd, der det er lagt inn ei omfattande og open høyring om den nye fasen i språkpolitikken vår.